

REDACȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
 pe un an 20 cor.
 pe 1/2 an 10
 pe 1/4 an 5
 pe 1 lună 2
 Nr-rii de Duminecă pe an
 4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Manuscrisuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deák Ferencz-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Mâna Țarului.

In România sunt libertăți publice atât de largi, că ori cine se poate nu numai stabili acolo, dar chiar și să scoată un ziar politic. Să critice guvernul, pe rege, ba și instituțiile publice sub scutul cărora se adăpostește și de al căror favor se poate împărtăși.

Sub scutul acestor legi liberale s'a înființat în București un ziar slav, „Pravoslavni Wostok”, care, bine înțeles, numai interese românești nu servește, ci, din potrivă, nu odată a calomniat mândrul regat al României și obiceiurile poporului atât de bun, de generos și de îngăduitor, încât nu ia de guler pe venet:cul obraznic.

Redactorul numitului ziar a felicitat, de ziua sa onomastică, pe Țarul Rusiei ca pe capul bisericesc și civil al Slavilor. Ear acum, de sărbători, reprezentantul la București al Rusiei, ministrul p'empotențiar Fonton, un iscusit diplomat, a mulțumit, în numele Țarului, redactorului s'erb Ilici pentru urările ce făcuse.

A înțeles și presa maghiară, că actul Țarului nu este un simplu act de curtoazie, ci stăpânul tuturor Rușilor a lăsat să răsplătească îndeosebi pe luptătorul cu condeiul care în Țar vede pe șeful tuturor Slavilor.

N'avem decât să privim charta: nu este în lumea întreagă decât un singur imperiu care să se asemene cu cel rusesc; și acest imperiu însă azi în loc de glorie, se sbate să mai spele din rușine Țarul, biruitor chiar fără a se bate, cum să nu se simtă deci puternic și mândru și desigur e și mult mai ocupat, decât să dea atenție celui dintâiu venit ziarist, dacă acest ziarist n'ar reprezenta și o idee scumpă inimii sale?!

Ideia aceasta, scriu ziarele maghiare, este însă primejdioasă pentru existența rassel maghiare, prin urmare și distincția ce i s'a acordat redactorului pravoslavnicet fot este de natură a îngrija pe Unguri!...

Not nu comentăm ceea-ce a făcut Ilici, Țarul și Fonton. Știm că România se găsește în bune relațiuni cu Rusia. Ba curțile celor două popoare sunt înrudite. Din partea Rusiei primejdie iminentă nu o poate deci amenința pe România. Și chiar dacă ar fi vre-o primejdie, pe tronul țării este un rege și înțelept și viteaz, ear la guvern este un partid care a dat dovada iubirei sale de neam.

Ne vom ocupa însă de alarma presei maghiare

Mâna Țarului e destul să facă o singură mișcare, și concetățenii noștri tremură. Toate ziarele lor dau o deosebită atenție afacerii și despre „Pravoslavni Wostok” scriu ca și când ea ar fi o dinamiță pusă întru a nimici statul român. Și asta ar fi un rău neșpus, pentru-că nimicindu se România, mâna Țarului s'ar întinde s'apuce — Ungaria!...

Nu discutăm nici tesa astr. Mai ales că nu am prea avea de obiectivat cu privirile la urmările ce formulează presa maghiară în chestia primejdiei rușei, a mânei Țarului ce se întinde atât de departe.

Avem de zis însă în privința concludiei care lipsește din discuția presei maghiare.

Bine, bine! Primejdia există: Pan-slavismul și peste tot, tendințele de cucerire ale Rusiei în primul rând pe România și Maghiari îi vizează. Aceste două popoare ori trăiesc alături, ori se prăpădesc odată, de mâna aceluiași dușman.

Nimic mai natural deci, decât ca cel care vede aceasta și judecă în felul acesta, să tragă concluzia și să zică: dacă Românii și Ungurii au un dușman comun, ei între dînșii trebuie să se alieze și cel mai puțin să străiască în bună pace, care la un moment dat să faciliteze încheierea unei alianțe.

Așa fac însă oare stăpânitorii zilei, așa propagă oare presa lor? Nu citirăm oare chiar mai alaltăeri, că ziare maghiare cu trecere pun tesa așa: primejdie externă există; potopul slav are să curgă odată spre granițele țării...

Să scape însă, presa maghiară indică un singur mijloc: maghiarizarea celor dela hotare!

Cu alte cuvinte: dela Orșova și până în granița Bistriței Românii trebuie făcuți Unguri. Rutenii și apoi Slovacii, cari stau la hotarele dinspre Nord, d'asemenea trebuie maghiarizați.

Ce nu s'a făcut sub șezecet de monarhi și pe vremuri când de soartea popoarelor adesea hotăra un decret regal, iubitorii de libertate din Budapesta vor să facă sub scutul constituțiunei.

Potopul slav e la hotar, uneltirile — mâna Țarului — panslave se resimt deja în — București, strigă presa maghiară. In loc să adauge însă: să căutam sincer prietenia Românilor, până și un moderat de talia lui Horánszky zice că singura mântuire sunt — școlile de stat cari au scopul să maghiarizeze naționalitățile...

Cet, cari cred sincer în succesul final al maghiarizării să se întrebe însă: oare lucrarea aceasta de maghiarizare, de a institui puteri maghiare la frontieră, se va putea ea desvârși înainte ca mâna Țarului să se întindă spre noi?

Și ce ar fi, dacă potopul muscălesc s'ar abate înspre statul ungar pe când aici spiritele naționalităților ar fi în plină revoltă din cauza tendințelor de maghiarizare?

Russu Șirianu.

Partid conservator. De-un timp încoace în presa soviniștă se vorbește într'una de desfacerea partidului popular în două fracțiuni. Și anume, se zice că sub presidenția abatelui Molnár va rămânea acea fracțiune a partidului popular, care „pactează cu naționalitățile”; ear tinerii din partid, sub șefia contelui Zichy, actualul president al partidului, vor forma un partid conservator.

„Alkotmány” ridiculizează aceste combinații; ear doi fruntași din partidul popular, intervievați de un colaborator al ziarului „Egyesülés”, au dat svonului de fracționare următoarea explicație:

Agararii din partidul guvernamental au încercat să vadă dacă nu se poate ca să-și pregătească un asil, unde să se adăpostească în cazul unei abandonări a partidului guvernamental. Partidul popular le-a făcut cunoscut, că nu se pretează la astfel de servicii desorganizându-se, în urma unor pretinse neînțelegeri, ci stă puternic în forma sa de alcătuire și pe baza programului său destul de bine cunoscut.

D. Aurelian și presa maghiară.

DI P. S. Aurelian, ministrul de interne al României, este ținta atacurilor presei maghiare. Aceasta, din cauză că s'a întocmit un proiect de lege privitor la poliția rurală (dela sate). Proiectul nu s'a depus încă până acum în Camera, dar presa maghiară dă deja alarmă pentru cuvânt că prin viitoarea lege „străinilor traiul în România li-se înăsprește peste măsură.”

„Proiectul — scriu ziarele maghiare — se îndreaptă în primul rând contra Ovreilor dar în general el este ofensător pentru străini.”

De ce ofensător? Pentru-că ori cărui străin ce se așeza în România și va cere naționalul, precum să indice și felul său de trai și să arate de unde a plecat și ce a făcut p'acolo?

Dar oare în Ungaria și Austria este astfel?

Ori-că ce este la loc și bine în monarchia noastră, mare putere, să fie nedrept într'un stat mai mic, care are datoria să ia măsuri cât de aspre pentru garantarea liniștei și siguranței sale?

Evident că nu, ci ne aflăm în față cu o campanie perversă, menită a ocroti pe Ovrei și a face posibil ca și în viitor toate lighioanele s'arăine, când nu mai pot trăi în patrie, să năvălească în România și să otrăvească viața bieților țărani. Regatul român suferit-a el și până acum prea mult din partea străinilor, căci România a fost și este chiar un adevărat loc de exil nu numai pentru toți cei prigoniți politicește, dar certății cu legea și toți vagabonzii trăiesc acolo netulburați de nimeni.

Când Rusia ia însă la goană pe Ovrei, ear aceștia se strecoară cu miile în România, când Bulgarii cu atâta îndrăzneală comit crime politice chiar în București, evident că guvernul dat de un partid național este dator să ia măsuri.

„Dar — urmează presa maghiară — acest proiect de lege este o călcare a tratatului dela Berlin.”

Et, așa! Dar de ce? Oare în monarchia noastră nu se iau măsuri de felul acesta nu în virtutea unei legi, ci ministrul de interne emite ordinațiuni cari opresc până și pe cetățenii autochtont, cum sunt Românii, să se organizeze politicește, deși au dreptul acesta înscris în constituție?!

Asta-i legal, dar ca România să se asigure dinaintea invasiunilor constituite nesocotire a tratatului dela Berlin?

Desigur că guvernul actual al României nu se va intimida însă de campania insolentă a presei care servește cauza Ovreilor, ci va întocmi o lege cum crede că este în interesul țării și a întreg României!

De altfel nici presa maghiară nu se îndoieste că proiectul va fi primit de ambele corpuri legislative române, ear regele va sancționa legea votată.

Fără îndoială!
 Toată campania presei ovreo-maghiare este deci o tragere în vânt.

BUDGETUL DIN 1902.

După raportul comisiunii financiare, proiectul de buget pe anul acesta s'ar mărginește în cadrul bugetului anilor precedenți. In proiectul ministrului de finanțe comisiunea a făcut unele mici modificări și anume: Cheltuelile s'au sporit cu 116.780 coroane ear încasările s'au prețuit mai mult cu 182.995 cor; prisosul s'a ridicat deci, dela 120.935 la 187.150 coroane. Venitul total: 1.087, 053.013 cor; cheltuelile: 1.006,865.863 cor. Echilibriu ar fi să fie, după raport, dar proiectul nu e în toată privința real și corăspunzător pentru situația țării.

Ca adaus, rubrică nouă în actualul buget figurează 3 milioane pentru îmbunătățirea lefurilor funcționarilor, cu clausula, că dacă legea relativă la această îmbunătățire nu va putea fi votată la timp, guvernul va veni cu o propunere, prin care va cere acordarea acestui ajutor încă în exercițiul anului curent. Căci regularea salarelor este în legătură cu simplificarea administrațiunii.

In chestiunea investirilor, ministrul a declarat că eventual va face apel la creditul public. Modul de investire, cheltuelile și acoperirile, etc. le va elabora și prezenta Dietei la timpul său. Investirile de până aci s'au făcut din depositul vistieriei; și în cursul celor din urmă șase ani s'au dat 160 milioane pentru cheltueli extraordinare, peste pozițiile prevăzute în buget. In viitor nu se va mai face aceasta, căci e de prevăzut că „prisosul de venituri nu se vor mai realiza atât de favorabil ca în trecut.”

In comparație cu bilanțul anului 1901, bugetul anului 1902 se prevede cu 22 milioane mai puțin venit din dările directe de consum și de spirituoase. Se așteaptă însă la mai mult dela timbre, mărți, poștă, telegraf și telefon. Fabricile de fer arată un regres.

Comisia se bucură de regularea valutei căci moneda de aur s'a pus deja în circulație. Reforma dărilor directe se va face încă în anul acesta. Pentru revisiunea cadastrului dării de pământ, s'a delegat deja din partea ministerului o comisiune. Deși ministrul a refuzat să reducă împovăratorea dare de pământ.

In sfârșit, raportul comisiunii financiare pune în prospect luarea în mâinile statului și a administrației dărilor comunale.

Din Dietă.

Sedința dela 20 Ianuarie.

La ordinea zilei sunt două proiecte ale ale ministrului de honvezi. Provisoriu apărării naționale și pentru recruți.

Pichler Gyözö atacă proiectul și pe baronul Fejérváry, care relativ la atacurile ce i-s'au adus prin „Budapesti Hirlap” spusese că nu dă nimic pe o astfel de presă. Raportorul Múntich Aurel combate pe oratorul independentist, întrebând, că dacă independentiștii socotesc de nelegal provisoriu apărării-naționale, de ce n'au remonstat nici când contra lui.

Toth János și Madarász răspund că partidul independentist combate reinvoarea unei legi rele și luptă contra bazei dela 67, dar contra unei legi sancționate nu.

Daruri potrivite pentru nunți.

La magazinul

GEBHART J. și FIUL

ARAD, Piața Andrásy Nr. 16. (Feste drum de Palatin.)

Farfurii pentru masă, cafea, tee și cafea neagră de sticlă, porțelan și argint Alpaca. Tot felul de vase pentru flori, jardiniere de sticlă, porțelan, argintuite și bronz de Berlin. Tot felul de servicii din argint curat și porțelan francez. Sticlă Tyfany.

Toate acestea sunt nouă!

Servicii de metal și anume tave, servicii pentru liq̄er, pentru tutun, pentru a ferbe cafea. Lămpii pentru petroleu și lustru electrice. Porțelan de Meissen, tot felul de decoruri pentru saloane. Magazin bogat de Maiolică, cristal colorat. Pahare cu litere de aur. Tacâmuri (cuțite, furculițe și linguri) de Alpaca din vestita fabrică Christofle.

Maș nou decoruri „KAYSERZINN“, singurul deposit în Arad.

674 5-6

Ruzăm pe blicul să viziteze magazinul nostru bogat arangiat.

„Nădlăcana“

instituit de credit și economii, societate pe acții în

NÄDLAC (Nagylak) comitatul Cienadului.

Fondată la 1897 cu un capital social de 100.000 coroane în 1000 bucăți acții à 100 coroane.

Acordă: credite personale pe cambii, credite pe cambii cu acoperire ipotecară; credite pe obligațiuni cu cavenți și împrumuturi pe amanete și efecte publice.

Primește: depuneri spre fructificare, după cari institutul plătește contribuția erarială; ear deponenții primesc după banii depuși 5% interese.

545 - 42

Direcțiunea.

Cruce dublă electro-magnetică

vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta, vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulației sângelui, anemie, amețeli și turturi de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceala la mâni și picioare, reuma podagră ischias, udulul în pat, influinza, în somnia epilepsia circulația neregu-

lată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. Insușirea acestui aparat este că vindecă nu numai din timp în timp ci introduce constant în corpul omenesc binefăcătorul curent, când pe deoparte vindecă cu succes boalele aflătoare, eară pe de alta parte e cel mai bun scut contra îmbolnăvirilor.

Deosebită atențiune e a se da împrejurărei că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

În cancelaria mea se află atestate incurse în toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțumire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori-ce încercare s'a constatat zădărnica, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

624 42-50

Prețul aparatului mare e fl. 3, sau Cor. 6. — folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e fl. 2, sau Cor. 4. — folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și străinătate e:

Albert Müller, Budapesta, V., str. Vadász 42. K
colțul str. Kálmán.

Dürr Gusztáv

Prăvălie de coloniale, tee, rum și ape minerale.

Telefon Nr. 118.

ARAD,

Telefon Nr. 118.

Calea Arhiducelui Iosif, Nr. 2, peste drum de primărie.

La „CERBUL de AUR“. (Casa băncii „VICTORIA“.)

Negustorie de prima mână cu poame și coloniale, arangiată din nou după modelul marilor prăvălii din capitală. Totdeauna e provăzută cu marfă proaspătă. Serviciu prompt, solid, ear' prețurile foarte ieftine.

La plata cu bani gata 2% rabat.

Cafeaua cea mai fină.

Șoncă de Praga.

Ceylon, Cuba.

Costiță de Cluj, tăiată proaspet.

Mocca din Arabia.

Slănină de Dobrița

Java, Cuba măruntă și PORTORICO.

Cărnățai proaspeți cu hrean.

Fructe de Sud. Struguri Málaga. Curmale de Tunis. Smochine de Smyrna Smochine Sultan. Fructe zaharisite. Prune de Görz. Tot felul de compoturi. Sardine proaspete. Păstravi de mare. Pești marinați și afumați. Scrumbii (heringi) de Marea-de-Ost. Rați Princes. Rom adevărat de Jamaica, Ananas, Cuba și Demarara. Tea, Mandarinii, Pecco, Sohouchon, imperial. Champagne ungurească, Törley, Hubert, Louis, Frankoise. Champagne G. H. Mumm, Chltho, Duminy și Heidski.

Zaharicale pentru pom de Crăciun. Bomboane salon și fondante. Conserve de bureți, fasole și mazere.

669 5-10

Tot felul de coloniale. (Laminări și petroleu.)

Impachetarea în provincie gratuită.

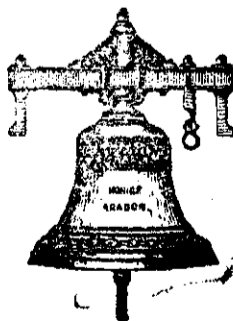
Frideric Hönig

Turnătorie de clopote și metal, fabrică de pompe, arangeată pe motor de vapor,

Arad, strada Rákóczy Nr. 11-28

S'a fondat la 1840.

Premiată la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de platire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg., invenție proprie, cari au avantajul că, față cu ori-ce alte clopote, la turnarea unui și aceluiși clopot tare și cu sunet odânc, — se face o economie de 20-30% la greutatea metalului.

Recomandă totodată clopotele de fer, ce se pot învêrți și postamentele de fer, prin a căror întrebuițare clopotele se pot scuti de crepat și chiar și cele mai mari clopote se pot trage, fără-ca să clătine turnul.

Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroandă de fer, ce se poate învêrți, cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noue pe lângă o supra-solvire netnsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni — la dorință se trimit gratis.

548 49-52